

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

eundem Opponentem manutenendum adversus Impetrantem in hoc Canonico ex tam liquido, claro, & indubitato jure dictæ nominationis; in expensis litis eodem Impetrante condemnato.

De Præbendis.

S V M M A R I V M.

Possessorium inter nominatum ex indulto Facultatis Artium in Universitate Lovanienſi, & habentem ab ordinario collationem.

1. Possessio in Ecclesiasticis cui decernenda & cuius natura.
2. Titulus coloratus sufficit in possessorij beneficalibus.
3. Clericatura necessaria beneficium acquirere volenti.
4. Instrumentis publicis subscriptio necessaria.
5. Clericatura literæ requirunt subscriptionem.
6. Subscriptio & subſignatio, quo loco poni debeant.
7. Clericatura non præſumitur.
8. Clericaturam conferens de quibus inquirere debeat.
9. Clericatura ab alio quam proprio diocetano collata an valeat.
10. Clericatus character an ab aliter diocetis Episcopo imprimatur?
11. Nullitas maxima quæ ex defectu potestatis.
12. Domicilij ratione an alicui conferri possit clericatura.
13. Fidem accommodare in beneficalibus non licet.
14. Collatio in præiudicium reservationis Papalis nulla est.
15. Clausula decreti irritantis vis.
16. Collatio notorie nulla nullum dat titulum.
17. Nostrum dicitur quod commune cum alio habemus.
18. Originarius quis dicatur.
19. Valor quo modo attendatur in beneficalibus.
20. Actus ab initio licitus potest sacre transſum ad actum illicitum.
21. Possessorium beneficalium sem marium est.
22. Absentia quantæ requiratur, ut scholasticus privilegium suum amittat.
23. Medium ab extremis præſumitur.
24. Certificatio quando & quantum probet.

CONSILIVM CCLVI.

IN causa possessoria, quæ in Amplissimo Concilio Brabantie instituta est nomine M. Engelberti Wameſij Artium Magistri & V. I. Licentiatii Impetrantis, contra Matthæum Backenbusch Opponentem, de & super Canonico & præbenda S. Servatii Traiectensis novissime per obitum M. Iosephi Musch vacantis, longè apparentius & evidentius ad stabilendam, retinendamque possessionem jus habet præfatus M. Engelbertus: quem ob id etiam per Amplissimi Concilij sententiam in huiusmodi possessione, adversus dictum Matthæum retinendum manutenendumque nos infraſcripti arbitramur. * Etenim in Ecclesiasticis beneficij possessoria causa, ei adjudicanda est possessio, & is in possessione manutenendus, qui apparentiora habet iura, *Doff. in l. fin. C. de edito D. Hadr. tollen.* Quamvis autem initium huius demonstrationis fieri posset à deductione notorij defectus iuris in præfato Matthæo; cum possessio in beneficijs Ecclesiasticis mixtæ naturæ sit, & absque titulo induci, aut concludi non possit,

*Rota decis. 55. alias est 2. ad instantiam illius, ut litem pend. & decis. 14. alias est 2. suis dubitatum utrum de restit. spoliat. in novis: quo tamen clarior expeditiorque decisio causa flet pro præfato M. Engelberto, conversâ rotâ ius & titulus, quo idem M. Engelbertus huius Canonici ac præbende possessionem per legitimam & consuetam installationem adeptus est, Innocen. in c. In literis nr. 7. De restit. spol. Ioan. Bapt. Ferrer. cons. 14. Tangendo nr. 1. ob oculos ponemus, ac stabili-mus. Et quidem de potestate ac viribus Bullæ Apostolicæ per Impetrantem exhibitæ, quæ permittit Facultati Artium Alimæ Universitatis Lovanienſis facultatem nominandi ad collationes quorumcumque Collatorum in Diocesi Leodienſi, alijsque vicinis existentium nihil hic ambigendum est; cum propter auctoritatem atque potestatem sedis Apostolicæ; tum propter illius ulum speciali concessione ac Placito Cæsaræ Majestatis permittum; ac denique etiam propter res in hoc Amplissimo Concilio secundum eandem Bullam paucis abhinc annis frequentius iudicatas. Cuius Bullæ vigore & auctoritate M. Engelbertus tonsuratus clericus Diocesis Leodienſis, in Artibus promotus & birredatus, de Concilio dictæ Facultatis Artium existens, & ob eminentiam doctrinæ ad docendum Logicam & Physicam Aristotelis assumptus, sexta Martij anno 1559, ad collationes Reverendi D. Præpositi S. Servatii Oppidi Traiectensis per deputatos in dicta Bulla, præcedente solemnî & registrato iuramento, quod in bonis octuaginta ducatos de camera annuatim non haberet, ritè ac legitime nominatus, huiusmodi suam nominationem secundum tenorem literarum dicti Placiti super usu prædictæ Bullæ concessi, per suum ad hoc legitime constitutum Procuratorem, intra tempus per literas dicti Placiti præscriptum, videlicet 16. ejusdem mensis Martij, intimavit & insinuavit; & subsecutâ deinde vacatione prædictorum Canonici & præbendæ in mense Aprilis anno 1560, vigore dictæ Nominationis decima octava ejusdem mensis Aprilis, & sic intra mensem in literis prædicti Placiti præscriptum acceptavit; ac de eodem per Reverendum in Christo Patrem D. Abbatem S. Gertrudis Lovanienſis sibi provideri curavit; obtentâ altera die sequente legitima & solemnî in possessionem dictorum Canonici & præbendæ per installationem iurumque requisitorum solutionem inductione; factâ quoque huiusmodi gratiæ, acceptationis, provisionis, ac obtentæ possessionis ad valvas dictæ Ecclesiæ Sancti Servatii publicatione, & secundum dicti Placiti tenorem vicesima secunda die ejusdem mensis Aprilis prædictarum acceptationis & provisionis apud Registrum Notarij dictæ Facultatis Artium insinuatione ac registratione. Sic quod neque ex interna dictæ Bullæ, neque ex externa prædicti Placiti forma, in hoc, quem præfatus M. Engelbertus virtute dictæ Nominationis, in contentioso Canonico, & præbenda prætendit titulo, nihil omnino desideretur: ideoque non tantum coloratum, qui in possessorij causis beneficiorum ecclesiasticorum sufficere debet, *Rota decis. 439. alias est 21. Si agenti possessorio de rest. spol. in novis, Rebuffus ad consis. Reg. tit. de caus. benef.**

benef. poss. art. x. gloss. 1. nu. 4. autoritate scilicet superioris, Innoc. in c. Ex parte de rest. spoliat. hoc est Pontificis, qui omnium beneficiorum liberam dispositionem habet, c. 2. De praben. lib. 6. Clem. 1. Ut lite pendente &c. sed etiam plenum ac iustum habeat titulum; qui non tantum ad possessionem retinendam, verum etiam ad plenissimam in petitorio securitatem obtinendam sufficere possit. At vero Opponens debilem, imò nullum (cui ideo nullus color accedere potest) prætexit titulum, ex ordinaria collatione præfati Domini Præpositi, quantumvis hic Canonicatus seu illius vacatio incidit in quiescentem Ordinarij, nimirum Aprilem anni 1560. Cujus nulliteris seu inutilis collationis duplex occurrit ratio: primò ex conditione ac qualitate Opponentis; secundò ex defectu potestatis conferendi in dicto Domino Præposito Ordinario Collatore.

* Prior quidem ex eo causatur, quod dictus Opponens non docuerit de legitime adepto Clericatu, sine quo nemo beneficium ecclesiasticum obtinere aut retinere potest, c. cum adeo De rescript. c. Ex literis de transact. Esi enim protulerit quoddam instrumentum, quo contineri videtur, quod anno à Nativitate Domini 1559. 20. Ianuarij Georgius Episcopus Hierapolentis, Reverendissimi Episcopi Ratisponensis in Pontificali-bus vicem gerens & suffraganeus, Mathæo Backenbuck de Ingolstadio primam clericalem tonsuram ritè contulerit; laborat tamen idem instrumentum & externo visibili, & interno, quod intellecta deprehenditur, vitio; sic quod neque fidem mereatur, neque impressi clericalis characteris argumentum aut probationem adferat.

† Externum vitium est, quod nuda & privata scriptura, nullius Notarij aut authenticæ personæ subscriptionem seu subsignationem habeat: quod tamen in instrumentis, quæ publicâ fide nituntur, necessarium omnino est, Alex. consil. 166. Viso puncto nu. 3. vol. 2. in quibus non sufficit Notarium, aut eum, cui publicandi instrumenti autoritas est, totam scripturam propriâ manu scripsisse, nisi etiam subscriperit, subnotaverit, aut subsignaverit; licet id in privatis scripturis non sit æquè necessarium, l. Cum antiquitas & ibi Iason nu. 12. C. De testam. l. 2. c. De conven. sis. debu. lib. 10. gloss. l. Generali. C. de tabular. lib. 10. † Nam & specia-liter in literis tonsuræ clericalis requirit Petrus Rebuffus, in practica. benef. p. 1. tit. forma literarum tonsuræ nu. 2. quod vel Episcopus, vel Secretarius de ipsius mandato subscriperit & subsignaverit, ut fidem probationis faciant: sicut generale est, non credi literis Episcopi sigillatis non subsignatis, quoties alicui præjudicium inde inferri potest, Rota decis. 701. alias 17. nota quod non creditur De probat. in antiq. Bald. cons. 319. Super primo cum consil. seq. vol. 3. Et quamvis huic instrumento sigillum inveniatur appositum, id tamen præter solitum ac consuetum morem in dorso appressum est: cum ex more vel in facie instrumenti subimprimi; vel per caudas aut cordulas appendi debeat. Sic quod verè & propriè loquendo sigillum istud videatur impressum in chartâ ab eo latere, quo impressum est, vacuâ; quo casu sigillo parum fidei tribui solet, etiam si postea chartæ aliquid inscribatur, in-

noc. in c. 2. n. 3. vers. debis autem de fide instrum. † 6 Nam quemalmodum subscriptio & subsignatio nulla est, nisi in fine instrumenti ponatur, quia is est locus ei determinatus à jure & consuetudine, Bald. in l. ad testum §. si quis ex testibus De testam. ita ex consuetudine facies sigilli debet correspondere faciei instrumenti; cum minime mutanda sint, quæ semper ex usu communi certam interpretationem habuerunt, l. Minime De legib. vel. Rebuffus in tract. nominat. quest. 10. nu. 16. * Atque 7 ita cum clericatura sit extrinseca qualitas, quæ non præsumitur nisi probetur, vult. in l. Sciendum De verb. oblig. necesse est, ut ita in limine huius possessorij iudicij impingat Opponens, qui liquidò de eâ qualitate non docuit, quæ primum aditum facit ad beneficium.

Sed ut fides dicto tonsuræ clericalis instrumento adhibeatur, nihilominus extra periculum non erit Opponens, ob interna vitia, quibus laborat. * Videlicet imprimis, quod in eis ut moris est & jus requirit, non sit facta mentio, quod Mathæus sit de legitimo matrimonio natus, & iuxta ætatis necessarium etiam est, ut de illis inquirat Episcopus & cognita veritate literis tonsuræ eadem inferat, Rebuff. in d. tract. tit. de formaliter. tonsur. sicut in literis tonsuræ Impetrantis factum reperitur; legitimum namque matrimonium & ætas legitima necessaria sunt ad obtinendam primam clericalem tonsuram, cap. fin. De temp. ordin. & de fil. presbyt. per totum. * Secundò, quod 9 potentius est, constat ex prima ejusdem instrumenti lectura, quod Mathæus tonsuram à non suo Episcopo acceperit, quia scilicet dicitur in eo, quod Mathæus sit Ingolstadiensis, & Eychstetensis diocesis, ideoque non debuerit aut potuerit tonsuram accipere à vicario Episcopi Ratisponensis. Ita enim jure constitutum est, in c. 1. & c. cum nullus De temp. ordin. lib. 6. quod nemo Episcopus hominem alienæ diocesis ordinet, vel clericum faciat: adeo ut nec Archiepiscopus suorum Suffraganeorum subditos ordinare possit, d. cap. 1. De temp. ordin. saltem non sine literis dimissorijs ejus Episcopi, sub quo originem & locum nativitatis ordinandi seu tonsurandi habent, d. c. 1. c. Ecclesius 68. distinet. & ibi Gloss. verb. formati; ne quis ex aliena plebe sibi quemquam usurpet, c. Primatus 71. distinet. & ibi Ioan. de turre Crenata. Et quamvis Guido Papa, decis. 446. disputando de charactero, an ille homini alienæ diocesis per alterius diocesis Episcopum imprimatur, existimet discrimen esse inter maiores ordines, ut illorum character non imprimatur Clerico alienæ diocesis, d. c. 1. & d. c. cum nullus, & primam tonsuram, ut hujus character homini laico imprimi possit per alterius diocesis Episcopum; verissimum tamen est & aperto jure quod dissimulari non potest, constitutum, cap. fin. De temp. ordin. lib. 6. & ibi Gl. in v. homini, non magis validè clericalem primam tonsuram homini diocesis alienæ, quàm alium altiorem ordinem conferri posse; & sic quidem ut de facto collata tonsura nullius sit momenti quoad illius executionem vel executionem; propter defectum potestatis in ipso conferente, Steph. Beran. consil. 179. Aliud certum est vol. 5. † Nulla enim major 10 nec

nec potentior est nullitas, quàm quæ causatur ex defectu potestatis, & jurisdictionis actum agentis, l. 1. §. fin. Ad S. C. Tertull. l. 1. §. hæc autem Quod quisque; nris &c. Eaque etiam opinio communius recepta est & approbata, Glof. in d. c. 1. in V. clericum, & in d. c. fin. in V. hominis & ibi Domin. Anshelm. & Philippus Franc. atque ita in possessorio Ecclesiastici beneficii se vidisse judicari attestatur Bartholomæus Chassaneus, ad consuet. Burg. Rub. 1. §. 6. ad verb. font creux. nu. 15. Et dato, quod character imprimatur, & sic ordinatus quoad se sit Clericus; tamen quoad executionem clericaturæ non sufficit hujusmodi character, & ob id semper manet inhabilis ad beneficium obtinendum, sicut prius cum adhuc laicus esset, ut consulendo respondit Dominicus Geminianus, cons. 133. Istud dubium in fine; & pro remedio tradit Petrus Rebuffus, in d. praxi benef. tit. de literis dimiss. nu. 5. & in tract. de nominat. quæst. 14. nu. 2. & 4. 22. nu. 12. quod sic illegitimè tonsurati, per gratiam perinde valere, curret à Papa confirmari hujusmodi ordinationem; idque ante beneficii impetrationem, ne per supervenientiam hujus, juri alteri quæsito præjudicetur, c. Quamvis de rescript. lib. 6. Sic quod vel ex hoc solo capite præfatus Opponens, qui non tantum Rei partes hæc obtinet, si duo §. hoc interdictum Vti possideris, sed etiam Actoris, duplicato interdicto in hac causa succubere debeat: præsertim quod alienigena, nec ex loco beneficii, nec ex hac patria oriundus sit; cui Actor utpote in loco beneficii natus, cæteris etiam paribus, præferendus venit, Ioan. de Selva in tract. benef. p. 3. q. 26. Regula Cancell. 19. Rebuff. de nominat. q. 9. nu. 48.

Neque ad rem facit, quod pro Opponente allegatum est, quod continuè (seu ut habent verba vulgaria *Duppehuast*, hoc est assidue) tempore collatæ tonsuræ habitaverit & domicilium foverit Ratispontæ, quasi sic respectu contracti domicilij potuerit ei à Suffraganeo Episcopi Ratispontensis tonsura conferri, d. cap. Cum nullus. Nam de eo non constat, neque in literis tonsuræ id exprimitur, vel aliqua illius mentio facta reperitur, ideoque cum facti sit in dubio præsumi non potest, imò verò contrarij præsumptio ex ipsis instrumentis per Opponentem prolatis aperte elicitur; in quantum idem Opponens paulo post, scilicet 21. Martij eodem anno 1559. reperitur Procuratores ad acceptandum beneficia Ecclesiastica in Civitate Augusta constituisse; inde enim verosimile fit, eum tunc potius residisse Augustæ (quæ specialem dioccesim habet sub Archiepiscopo Maguntinensi) quàm Ratispontæ, quæ est sub Episcopo Salzbургensi, præsertim quia Opponens ex nativitatis & originis loco dicatur esse diocesis Eychstertensis tanquam natus Ingolstadtij. Adhæc extra omnem suspicionem non est, quod ex parte Impetrantis Opponenti obiectum est nomen Matthæi esse simulatum, nec satis certò de ejus persona in actis constare: quod etsi per se non statim præsumatur, occurrunt tamen quædam, quæ hujus credulitatem aliquam faciunt, & ad tenebras seu improbabilitatem titulo, ac possessioni Opponentis suffundendum, causamque ejus decolorandum, plurimum conferunt. Veluti quod post objectionem istam

pro parte Opponentis producta sit quædam attestatio Vicerectoris Universitatis Ingolstadtensis de nativitate & studio cujusdam Matthæi Patambusch: quæ præterquam quod cognominis convenientiam non habeat, reperitur multis annis ante ceptam hanc litem facta, videlicet in anno 1555. quarto Calendas Octobris. * Deinde secundo, quod satis evidenter constet hoc nomen Matthæi Backenbusch suppositum esse, accommodata tacitè fide in fraudem juris pro aliò quodam puero, cui D. Præpositus præbendam istam cupiverit esse collatam, qui tamen tempore collationis in personam Matthæi factæ incapax illius fuerit. Equidem ut generaliter nulla sunt, quæ in fraudem juris aguntur, l. In fraudem, l. Heres, l. Eum qui tacitum de his quib. ut indig. l. 3. l. In fraudem de iur. fisci; ita quoque & potissimum in beneficialibus, quæ per taciti nominis accommodationem vel collusionem fiunt actum vitiant, c. Audivimus de collus. detegen. c. Cum clerici de pactis. Sicut nulla est pensionis reservatio facta sub nomine alieno, ad commodum ejus, qui aliqui pensionis incapax est, Panor. in c. Ad audientiam de rescript. & in c. Conquirente de cler. non residen. & in d. c. Audivimus, Hieron. Gigas de pension. quæst. 5. & 43. Relinquitur ergo ex conditione personæ Opponentis nullum esse colorem juris aut justæ possessionis.

Ex defectu potestatis D. Præpositi conferentis similis est ratio nullitatis. Nam quamvis Præpositus ordinariè conferre possit præbendas in mensibus ordinarij vacantes; & ex collatione Ordinarij coloratus titulus ad tuendam possessionem acquiratur, etiam si aliqui aliquod vitium lateat in collatione, cum tamen ipsi conferendi potestas temporaliter ablata est, aut quamdiu propter nominationem seu expectativam Apostolicam gratiam manus Collatoris ligata sunt, & beneficium, quod sub hujusmodi gartia Apostolica comprehenditur, affectum est; nulla omnino est collatio, quam adversus Pontificiam hujusmodi ligationem & affectationem intra tempus præscriptum Ordinarius Collator, cum parere necesse habeat, facit, c. Si beneficia, c. Si postquam de præbenda lib. 6. Zabarel. consil. 104. post reddum; * propter vim clausulæ decreti irritantis, cujus potestas & effectus est, ut omne, quod in contrarium fit, sit illicitum, & nullum, Panor. in c. Dilecto in 4. colum. de præben. Rota decis. 16. si contra agentem alias est 3. de rescript. spoliator. in novis; afficitque hoc decretum etiam ipsos ignorantes, d. c. Si postquam, multò magis eum, cui insinuatio mandati Apostolici facta est; ut contingit in casu præsentis. Quod vitium tanti momenti est, & tam incoloratum facit, titulum, qui postea ab Ordinario confertur, ut impediat etiam possessionis translationem, eamque si de facto transferatur inficiat, & ut omni effectu jurisque adminiculo destituatur, faciat, Rota decis. 429. alias est 17. nunquid si mortuo de rescript. spoliator. in antiqu. Marian. Socin. cons. 67. Eadem die n. 9. vol. 3. & Rota decis. 19. Ex qua juris consideratione jam proximis in causis multis, pro nominatis ex dicto indulto adversus Ordinarios Collatores in hoc Amplissimo Concilio judicatum est; ut nihil profit Opponenti, quod in adipiscenda

adi, istenda possessione per nudam receptionem Capituli Impetrantem anteverit: non enim temporis tantum est momentum, quod nullo prorsus juris adminiculo fulcitur; † cum beneficij collatio notoriè nulla nullum det colorem possidendi, nec causet aliquod possessorium, *Guido Papa quest. 71. & 85. Doct. in c. Ex literis de rescript. spol. Lud. Roman. cons. 483. dubitatur primo nu. 14.* sic ut privati etiam possit possessione non vocatus; nam & in interdicto recuperandæ possessionis beneficij obstat spoliato notorius defectus tituli, *Innoc. in c. Cum Ecclesia Suprema de causa poss. & propriet. Quod quidem nullitatis vitium non potest videri purgatum per allegationem Concordatorum Nationis Germaniæ, cum ab ea Opponens tacite delibenter, nullà illius factâ deductione, vel dictorum Concordatorum mentione in scriptura Memoriarum, in quam omnia conijcere ac congerere debuit, quibus causam suam niti voluit. Idque non inconsultò, quando ex multis præjudicijs ac sententijs secundum dictam Bullam Nominationis Facultati Artium, atque etiam Sixtinam toti Universitati Lovanienfi concessam (licet minoribus cum prærogativis ac derogationibus) in causis possessionis Canonicaatum ac præbendarum S. Servatii Traiectensis successivè latis didicisse potuit, infirmum fore istud fundamentum Concordatorum pro sustinenda ordinaria collatione adversus Nominationes Lovanienfes: sive quod non probetur, Traiectum, quod nunc notoriè juris Brabantici est, Concordatis subesse; sive quod illis in ipsis Bullis Pontificis factè apertè videatur derogatum, vide s. cons. 250. nu. 3. sive quod nominatis disertis verbis permixta sit facultas acceptandi ex suis nominationibus in omnibus mensibus, etiam Ordinarijs, in clausula, quoriam mensis Apostolice vel ordinario nuncupato. Ut proinde ab his, quæ ex frequenti pronuntiatione certam formam acceperunt, minime sit recedendum, s. Minime, l. Si de interpretatione d. delegib.*

Sic itaque constituto titulo non tantum colorato, sed etiam iusto in persona Impetrantis, ad ea veniamus, quæ Opponens Impetranti ad enervandum titulum ex Nominationibus Lovanienfibus competentem obiecit, quæ præcipue tria sunt. Primum, quod Impetrans hujus beneficij incapax sit; ob id, quod in prædictis literis Placiti inter cetera pro restrictione Bullæ Apostolicæ adiectum sit, Nec virtute Nominationis quisquam acceptet aliquod beneficium, nisi qui in Belgio patrimonio Regis Catholici natus sit; vel si alibi natus fuerit in eodem patrimonio decem annis residerit & scholas frequentaverit; obijciens Impetranti, quod origine & ex nativitate Leodiensis sit, tamquam Traiecti ad Mosam natus, patre & matre in patria Leodiensi natis. Sed in hac obiectione immorandum non est; nam dictum Placitum hoc tantum requirit, in clausula, premiers que nul &c in verbis, en nosdits pays de pardeça, quod in his Principibus citerioribus seu Belgicis (vulgo *Hertwertsover* hoc est citramarinis) Regionibus natus sit: inter quas Regiones esse dictum oppidum Traiectense plusquam notum est, neque ullam controversi-

am habet. Vnde quia ex propria Opponentis confessione constat, Impetrantem Traiecti natum, & baptizatum esse, satis esse & sufficere debet ea ex parte literis placiti. Et quamvis Episcopus Leodiensis jus communionis pro indiviso in eodem oppido Traiectensi habeat vel præstendat, verum tamen semper manet Impetrantem natum esse in ditione citeriore citramarina, patrimonio Principis Belgij, ut habet certificatio exhibita. * Rectè enim nostrum dicitur, quod 16 commune cum alijs habemus: cum nulla eius sit pars, quæ nostra dici non possit, l. Rectè dicimus, l. Pupillus §. fin. de verbor. signific. & cum pro indiviso inter hos Principes habeatur dictum Oppidum, & superioritas, necesse quoque est omnem ad ejus substantiam ut utrique æquale jus sit atque competat, *Bald. in l. 1. nu. 3. C. de com. ser. manumiss.* † Neque ad parentes seu eorum originem tantum habenda est ratio, sed ad locum nativitatis ipsius Impetrantis & domicilij parentum; quod ex confessione Opponentis est Traiectum: sic ut ex duobus his, nativitate ipsius Impetrantis, & domicilio parentum, nihil dubitandum sit, quin Impetrans sit civis natus & originarius oppidi Traiectensis, *Cassien. Cum. Alex. Ioan. de Imola in l. Huiusmodi §. legatum De legat. 1.* cum nil vetet quem duplicem habere originem, paternam ex domicilio, ac propriam ex nativitate, l. Civis C. de incol. lib. 10. etiam si mater pertransendo tantum aliquo loco, ubi domicilium non habet, pepererit, *Cassien. & alij loco supra citato, velim. in cap. Rodolphus nu. 24. in fine De rescript.* Quæ si cessarent, iuvatur tamen adversus hoc requisitum Impetrans ex eo, quod per præceptoris sui testimonium docuerit, se in pueritia sua undecim annis continuis scholas frequentasse in schola ejusdem Ecclesiæ Traiectensis, in qua est beneficium controversum: maximè cum ea in parte literæ Placiti pro incol. habeant eum, qui decem annis in his citerioribus regionibus resedit, ac scholas visitavit, Sic quod, cum nulla sit dubitatio, neque etiam Opponens controversum faciat, quin ipsa Ecclesia S. Servatii pleno jure cum coherentibus suis (inter quæ est in primis parochialis Ecclesia S. Joannis in eodem circulo & cœmeterio connexim sita, in qua ut habet certificatio per Impetrantem exhibita, & cui Opponens nihil contradixit, Impetrans baptizatus est) sit jurisdictionis Brabanticæ, sita in oppido ejusdem jurisdictionis & superioritatis saltem pro indiviso, nihil dubitandum sit, quin ex loco nativitatis Impetrans capax sit hujus beneficij; præsertim accedente etiam tot annorum continuâ residentiâ Impetrantis in Universitate Lovanienfi, in qua studia usque ad Magisterium in artibus, inde usque ad Licentiam in utroque jure novo & altero ferè decennio ante acceptatam possessionem hujus beneficij prosequutus est & absolvit. Nihil itaque est, quod ex hac parte incapacitatem personæ Impetrantis faciat vel inducat.

Alterum quod Opponens Impetranti obijcit, 80. est, quod plus in bonis habeat, quam Bulla Nominationis nominandis permittat, hoc est ultra florenas

florenos auri de Camera; sed non perumpit ea obiectio. Nam imprimis secundum prædictas litteras Placiti (quorum forma per omnia observata possessorum iudicium sufficienter iustificat) sufficit Impetranti, quod solemniter iuramento affirmaverit, se tantum in bonis non habere. Deinde ex propria Opponentis allegatione constat, ne nunc quidem Impetrantem in bonis temporalibus vel Ecclesiasticis eam taxam excedere: nam variando modò allegat eum percipere ex præbenda S. Ioannis Leodiensis centum quinquaginta florenos Rhenenses; modo centum tantum; quarum neutra excedit octuaginta ducatos de Camera, qui excedunt summam centum sexaginta florenorum Rhenensium; quos tamen ipsos hæcenus non percipit tamquam corpus ipsius præbendæ, quod minimum est; sed tamquam ex gratia Capituli favore residentie in loco privilegiato studij Lovaniensis. Neque ad rem facit, quod Opponens dicat eam præbendam valere annuos quadringentos florenos Rhenenses: nam id non constat, & ut constaret, esset id omne emolumentum, quod Impetrans residendo in Canonatu S. Ioannis Leodiensis percipere posset: qui valor in hoc Nominationis privilegio inspicere non debet. *Oldradus cons. l. 18. Ex virtute, c. Licet de præb. c. 1. de cler. non resident. lib. 6. Didac. Covar. var. resolut. lib. 3. c. 13.* cum non tantum per ipsas Bullas Apostolicas, sed & per litteras prædicti Placiti aperte sic declaratum, id censeri valorem & taxam beneficii, quod solet præstari absentibus in loco privilegiato studij, in clausula incipit & quant à la taxe; à qua interpretatione sic semel per Principem facta non est facile recedendum, ad l. Minime.

Sed nec illud ad rem facit, si fortè Opponens existimabit accessione huius litigiosi beneficii Impetrantem ultra octuaginta ducatos habiturum: quia huiusmodi conjunctio facienda non est, cum satis sit ad observationem formæ, quam Bulla Apostolica & Placitum Principis præscribunt ad obtinendam nominationem, quod concurrentibus alijs requisitis, tempore nominationis alia bona nominati eam taxam non excedant; & nusquam id constitutum sit, quod accessio aut valor beneficii vigore nominationis acceptandi faciat excessum octuaginta ducatorum. * Cum alioqui sea sit juris ratio, ut in actu, qui per se illicitus non est (ut acceptare pingue beneficium) si ex prohibitione hominis fiat illicitus (ut in proposito, ne acceptet, qui ultra octuaginta ducatos habet) inspicatur initium; quod si licitum sit, nihil noceat pervenire ad excessum, qui per se ab initio fuisset illicitus, *dest. in l. clam possidere de acq. possess. hoc est in proposito, quod ut non habenti octuaginta ducatos permittitur virtute nominationis acceptare beneficium, ita nihil nociturum sit, si acceptato beneficio plus in bonis sit habiturus.* Id enim præsupponit ipsa taxa facultatum, quod plus per beneficium vigore nominationis acceptandum acquiri possit: ideoque etiam cum bono discrimine duplex taxa posita videatur in dicta Bulla, altera quæ respicit conditionem acceptantis, ne ultra eam in bonis habeat; altera, scilicet sexaginta ducatorum; quæ respicit beneficium acceptandum, ne virtute nominationis ac-

Conf. Wamel. Tom. I.

ceptetur beneficium, quod eam taxam excedit.

Tertia obiectio est de intermissa residentia in Universitate Lovaniensi; ob id, quod in Bulla nominationis caveatur, in clausula incipit quodque soli residentes &c. quod soli residentibus in dicta Universitate Lovaniensi liceat jus nominationum acquirere, ac servare: allegans Impetrantem mense Decembri, Ianuario, Febuario, & Martio, acceptationem suam immediatè præcedentibus, residisse & domicilium suum in Oppido Antverpiensi fuisse. * Cæterum ea allegatio facti est; altiorumque indaginem requirit, atque petitoriam causam magis respicit, Abbas in c. Constitutus de appell. & hic cum olim de caus. poss. & propriet. ideoque attendi non debet; cum Impetranti in omnem eventum satis hic esse debeat, sicut dictum est, coloratum proferri titulum prima facie iustum, & acquisitum illius auctoritate, de qua nulla extet dubitatio, etiã si fortè aliquid vitij obijciatur extrinsecus: id enim in petitorio, quod ordinarium est, non in possessorio, cujus cognitio summaria est; *Clem. Dispensat. d. & ibi Gloss. & post. De iudic. l. Momentaria l. Meminerim c. Vide vi l. i. c. Si de moment. possess. discutendum venit.* Interim ne hic hæreret causa definitio, ex superabundanti pro præsciendendis dilationibus, & moris (quibus eam nimis aperte Opponens in tertium usque annum procrastinando distinxit) per diversa documenta Impetrans liquidò demonstravit, toto illo tempore Lovanijs se residisse, scholasticæque exercitia fecisse, ad eas condiciones atque officia se assumptum fuisse, illaque etiam eo tempore gessisse, ad quæ absentes neque assumi solent, neque nisi residendo Lovanijs, retinere aut exercere possunt. Ita quod inde allegatio ista, quam merito consiliam arbitratr Impetrans, prorsus improbabilis fiat & non verosimilis; ideoque nec ad probandum admitti debeat, sed ad iudicium petitorum rejici: potissimum cum id, quod verosimile non est, falsi seu mendacii imaginem habeat, c. Quia verosimile de præsumpt. Bald. in l. i. nu. 9. c. de serv. fugit. Quæ improbabilitas & deficiens verosimilitudo huiusmodi allegata absentie Amplissimos Dominos omnino movere debet ad reiectionem ejusdem allegationis, ne per moras atque inutiles dilationes probandi illius, quod Opponens numquam probabit, fructuum perceptio subtrahatur, & Capitulo eos sibi appropriandi longior occasio detur. † 21

Quæ minorem dubitationem in proposito casu habent, quod Opponens tantum quinque mensium absentiam alleget, quæ ad amittendum privilegia scholasticis concessa non sufficit; cum ut minimum requiratur absentia sex mensium, *rebuff. de nomination. q. 10. nu. 10.* Et sic cum Opponens nullam absentiam in mense Aprilis Impetranti obijciat & ex literis acceptationis & provisionis constet, Impetrantem tunc fuisse Lovanijs, residisse quoque præsumi debet, eo quod præsumptio ejus qualitatibus in proclivi sit. Præsumitur enim quis actum in ea qualitate facere, qualem actus requirit, *Andr. Alciat. de præsumpt. reg. 2. cap. 2. 4.* Sic ut cum liquido constat de extre-

Y 3

litteris

literis nominationis (quæ in ea parte surreptionis vitio laborare nequeunt, *Rebuffus de nominat. q. 2. nu. 52.*) omnino præsumeretur; item de tempore acceptationis: medijs temporis residentia ad hoc possessorum iudicium iustificandum omnino præsumi debet, *c. Quia 28. dist. 1. sed et si s. solemn. de hered. inst. specul. in tit. de fide instrum. s. nunc dicamus sub fin. Cum alioquin ea præsumptio non sit necessaria; quia media tempora, quæ ius omnino non absorberent (quale hoc esset quinque tantum mensium) nocere non solent, d. s. *solemn. & ibi. Doct.**

Quibus omnibus si adijciatur testificatio Magistris D. Reitoris alenæ Universitatis Lovaniensis, quæ de continuo tempore studij Impetrantis publicam fidem fecit, nullus amplius relinqui potest in definiendo hoc possessio iudicio scrupulus: nam huiusmodi literæ plenæ fidei præsumptionem secum trahunt, nec eis contradici potest, nisi per formalem allegationem falsi; cuius probatio est difficilis, & in summario iudicio minime conicienda, ut eleganter in hoc Nominationis articulo deduxit rector Rebuffus, *in tract. nominat. quest. 1. nu. 3. & 5.* Finem igitur facientes, Amplius Dominorum atque aliorum quorumcumque rectis sententiarum iudicio faivo, in eo constitimus nos infra scripti V. I. Doctores, hanc possessionis causam secundum prædictam Impetrantem definiendâ ac terminandâ esse.

De Prabendis.

SUMMARY.

Nominatio Facultatis Artium.

1. Nominationibus non subijci beneficia reservata vel qualificata.
2. Reservatum beneficium quod dicitur.
3. Thesauraria quid sit, & an a nominato acceptari possit.
4. Nominationibus etiam subijciuntur electiva beneficia.
5. Personatus an sit dignitas.
6. Beneficium non est sine officio.
7. Confirmatio autem propriæ dationi non est.
8. Capitulum potest facere statuta circa sua beneficia.
9. Status ultimus beneficij inspicitur.
10. Valor beneficij constituitur deductis oneribus.
11. Recedentia revocata recedentiarum tenetur ad fructuum restitutionem.
12. Regula Concellaria de infirmis resignantibus obtinet etiam in permutatione apud Ordinarium.

CONSILIUM CCLVII.

NOMINATIONI, quam à Facultate Artium ex indultis Apostolicis ad collationem, electionem, & provisionem Venerabilium Dominorum Decani & Capituli Ecclesiæ collegiatae S. Petri Insulensis continuit M. Iulianus le Merchiere Impetrans, plura obijciuntur ex parte Hugonis Destalleurs Opponentis, in causa possessionis pro Thesauraria dictæ Ecclesiæ; præcipue tamen duo. Prius, quod dicta Thesauraria sit incorporatum seu specialiter reservatum beneficium ex Bulla Honorij Papæ ad certum servitium in dicta Ecclesiâ; quodque per literas Placiti seu Concordatorum Caroli Quinti Imp. super dicto indulto nominatio-

nis cautum sit, ne vigore illius acceptetur beneficium incorporatum seu specialiter reservatum ad aliquod particulare aut peculiare servitium in Ecclesiâ, in clausula incipiente ne possit &c. Alterum, quod valor annuorum fructuum & emolumentorum dictæ Thesaurariæ longè excedat taxam in dicta nominationis privilegio præscriptam. Sed utriusque obiectionis exiguus est effectus.

Nam quod ad prius attinet, quamvis verum sit, sub nominationibus non contineri aut cadere beneficium reservatum vel Sedi Apostolicæ effectum, ex generali reservatione in corpore ipsius clausula, ut habet textus & tenor Bullæ nominationis, vel aliter autem unita, aut incorporata, vel qualitatibus certis annexa seu adstricta, *c. Cum accessissent de consuet. vel. Rebuff. in tract. nominat. quest. 15. nu. 59. & 32. Felin in cap. Cum ex officio nu. 37. de præscript. q. 1.* a nimirum ipsa incorporatio, & huiusmodi generis reservatio vel tollit beneficium vel conditionem illius restrictorem facit: in neutro tamen genere reservationis constitui potest hæc controversia Thesaurariæ.

De incorporatione & unione dubitatio nulla est; ut nec Opponents de ea quicquam proponit, & rei evidentia demonstrat contrarium: cum hæc Thesauraria, ut olim semper, ita nunc quoque sit speciale & formale beneficium, perpetuum, & electivum, clerico seculari conferri solitum, in dicta Ecclesiâ Insulensi originaliter fundatum, non aliunde translatum, nec alicui alteri beneficio annexum, quod ad veram incorporationem requiritur, *Felin in c. Translatio de consuet. Alex. 205. nu. 114. in causa & lite nu. 19. vol. 4.*

De reservatione quoque speciali, iusta dubitandi causa non est: quippe specialiter reservatum beneficium illud est, cui Papa manus appositæ, illudque vel perpetuum, vel illa vice conferri vetat seu alicui conferri mandat, *c. Is cui de preb. lib. 6. Quinilian. mandos. ad reg. Cancel. Apostol. in proem. q. 5.* Ita ut reservationis hæc species directè tendat in præjudicium inferiorum Ordinariorum, ad quorum collationem, dispositionem, seu electionem aliqui pertinent ipsius beneficium, *Rebuff. in praxi benef. lib. 1. tit. de reservat.* Cujus generis aliquam specialem reservationem nec allegat nec profert Opponents: sed profert tantum quandam Honorij Papæ tertij Bullam continentem non aliquam reservationem sui dispositionem circa hanc Thesaurariam, sed nudam confirmationem cuiusdam antecedentis confirmationis, quam inter alia fecit quondam Gelonius Episcopus Tornacensis anno Domini 1266. circa dictæ Thesaurariæ statutum, conditionem, & qualitatem, non tunc primum inventam, aut factam, sed quæ ab antiquo ita semper obtinuerat, ut manifestum sit inde nullâ constitui posse Apostolicam reservationem, nec affectionem, ex qua primordialis natura & conditio beneficij huius ullo modo fuerit mutata: quam mutationem aliqui non præsumunt Papa in dubio velle facere, nisi id omnino exprimat. *c. Querimonia in iure patron. Ioan. Calderin. conf. 16. An in reservat. in fin. de preben. In dicta itaque tam Papæ, quam Episcopi Tornacensis confirmatione, nulla alia constituta fuit huius Thesaurariæ qualitas, quam*